

STATISZTIKA

Az árubeszerzés tárgyú közbeszerzések főbb statisztikái 2024 I-III. negyedévében

Rezső Orsolya, statisztikai elemző, Közbeszerzési Hatóság

DOI: 10.37371/KEP.2025.2.5

Címszavak: árubeszerzés, közbeszerzés, statisztika, közbeszerzési szerződés, beszerzési tárgy, eljárásrend, kis- és középvállalkozás

A közbeszerzési szerződések¹ a tárgyak alapján irányulhatnak árubeszerzésre, szolgáltatás-megrendelésre vagy építési beruházásra. A Közbeszerzési Értesítő Plusz januári számában az építési beruházás tárgyú szerződések főbb statisztikáinak elemzése jelent meg 2024 első három negyedévére vonatkozóan, az alábbi cikkben pedig az árubeszerzés tárgyú közbeszerzési szerződéseket vesszük górcső alá ugyanazon statisztikai mutatók alapján, ugyanarra az időszakra.

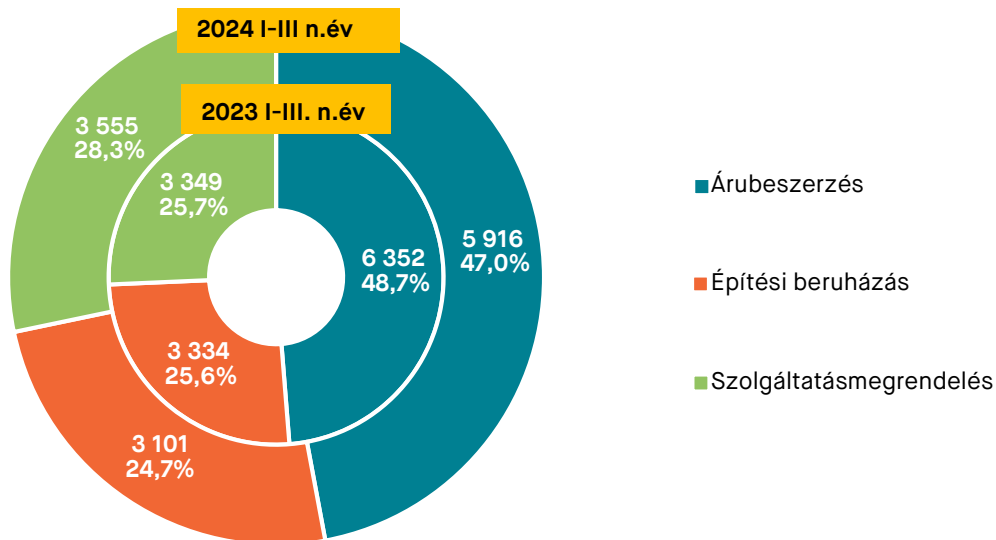
2024 I-III. negyedévében a legtöbb közbeszerzési szerződést árubeszerzés tárgyában kötötték az ajánlatkérők, összesen 5916 darabot, ami közelítőleg a felét, 47 százalékát tette ki az összes közbeszerzési szerződés darabszámának, míg az építési beruházások és a szolgáltatás-megrendelések körülbelül csak az egynegyedét jelentették a lebonyolított közbeszerzéseknek. Az 1. ábráról látható az is, hogy 2023 I-III. negyedévében szintén hasonló arányok alakultak ki. 2024 első három negyedévében az előző év azonos időszakához képest 436

darabbal kevesebb árubeszerzést folytattak le, ami mintegy 7 százalékos csökkenést eredményezett, de az arányuk tekintetében csak 1,7 százalékponttal kisebb hányadot testesítettek meg az árubeszerzések.

A közbeszerzési szerződések értékét tekintve az árubeszerzések alulmaradtak, annak ellenére, hogy a legtöbb közbeszerzés hozzájuk kapcsolódott, mindösszesen 715 milliárd forintot értek el, ami csupán a negyedét jelentette a 2024 első három negyedévi összértéknek. Ez az előző év azonos időszakának adatához képest, ami volumenben szinte megegyező volt, az arányok tekintetében több, mint 10 százalékpontos csökkenést jelentett. A 2. ábrán az is szembeűnő, hogy az egyes beszerzési tárgyak értékarányai már jobban eltérnek egymástól, mint a számarányaik e két vizsgált időszak esetében. Amúgy az építési beruházások értéke érte el a legmagasabb szintet, de ezt szorosan követték a szolgáltatás-megrendelések.

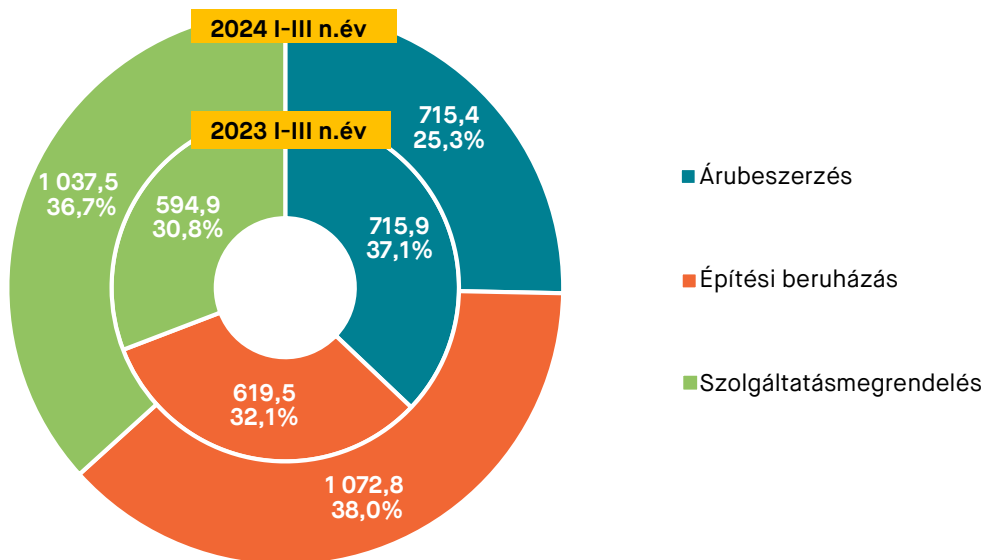
¹ 2024 első félévétől kezdődően a Közbeszerzési Hatóság a statisztikáit szerződésalapon készíti és publikálja, azaz az egyes szerződéssel eredményesen lezárult részekhez kapcsolódó eredménytájékoztató hirdetmények alapján. A statisztikában – az Európai Bizottság által alkalmazott statisztikai gyakorlatnak megfelelően – figyelembe vételre kerülnek az eredményes keretmegállapodások alapján lehívott részekhez kapcsolódó szerződések adatai, azonban a keretmegállapodás megkötésére irányuló közbeszerzési eljárások eredményeként kötött szerződések (keretmegállapodások) nem kerülnek szerepeltetésre.

1. ÁBRA AZ ÁRUBESZERZÉS TÁRGYÚ KÖZBESZERZÉSI SZERZŐDÉSEK SZÁMÁNAK (DB) MEGOSZLÁSA 2023 ÉS 2024 I.-III. NEGYEDÉVÉBEN

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

2. ÁBRA AZ ÁRUBESZERZÉS TÁRGYÚ KÖZBESZERZÉSI SZERZŐDÉSEK ÉRTÉKÉNEK (MRD FT) MEGOSZLÁSA 2023 ÉS 2024 I.-III. NEGYEDÉVÉBEN

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

Havi bontásban vizsgálva az árubeszerzési szerződéseket megállapítható, hogy számuk 2024-ben enyhén csökkenő tendenciát mutatott az év első kilenc hónapjában, míg 2023-ban inkább stagnálás volt megfigyelhető. Ugyanakkor az is látszik a 3. ábráról, hogy mind

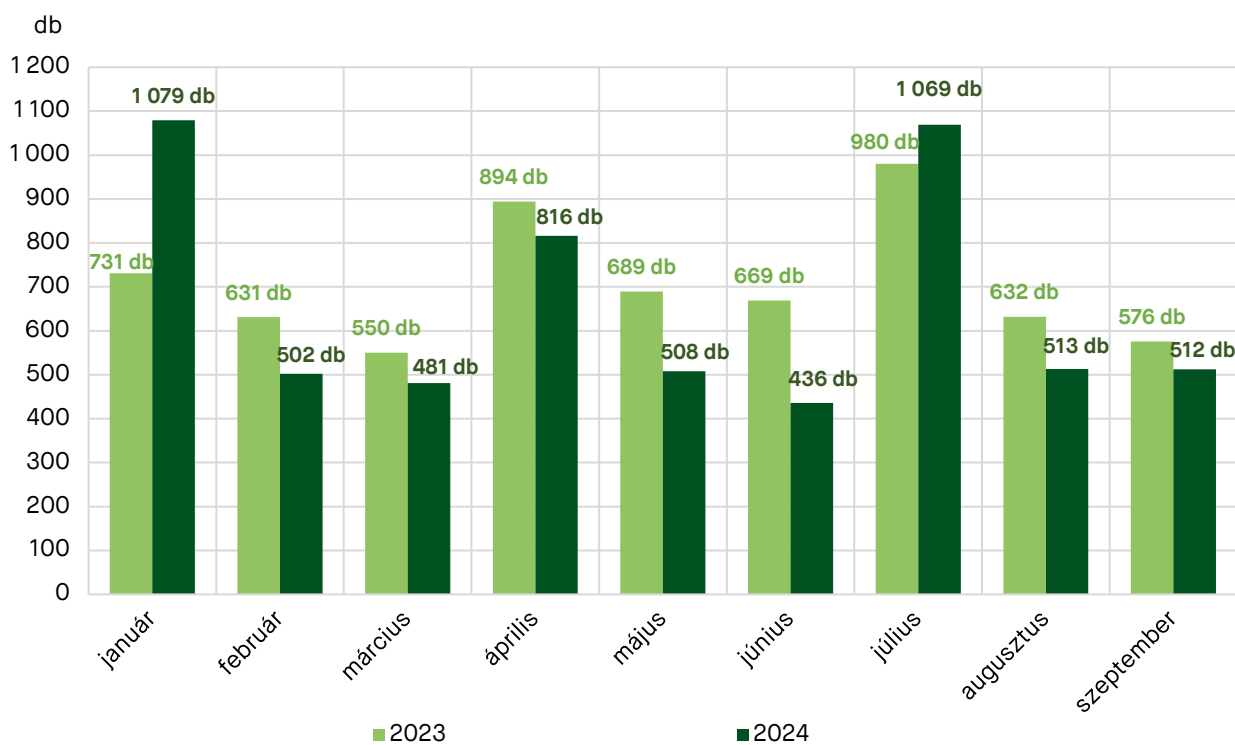
2023-ban, mind 2024-ben az egyes negyedévek első hónapjaiban a legmagasabb a szerződések száma és az utolsó hónapokban a legalacsonyabb. A 2024-es havi adatok a január és a július kivételével rendre alulmaradtak a 2023-as értékekhez képest, viszont 2024 első

hónapjában szinte másfélszer annyi árubeszerzési szerződés kötött (1079 db), mind az előző év azonos időszakában, és az eddigi adatok alapján ez volt 2024 maximuma. A legnagyobb negatív eltérés a 2 vizsgált év között pedig június hónapban következett be, amikor 2024-ben a kétharmadára esett vissza az árubeszerzés tárgyú szerződések száma az egy évvel korábbihoz képest, 2024-ben ekkor érte el a minimumát a darabszám grafikonon.

Az összértékek havi megoszlása (lásd: 4. ábra) már hektikusabb képet mutat, az esetek körülbelül felében,

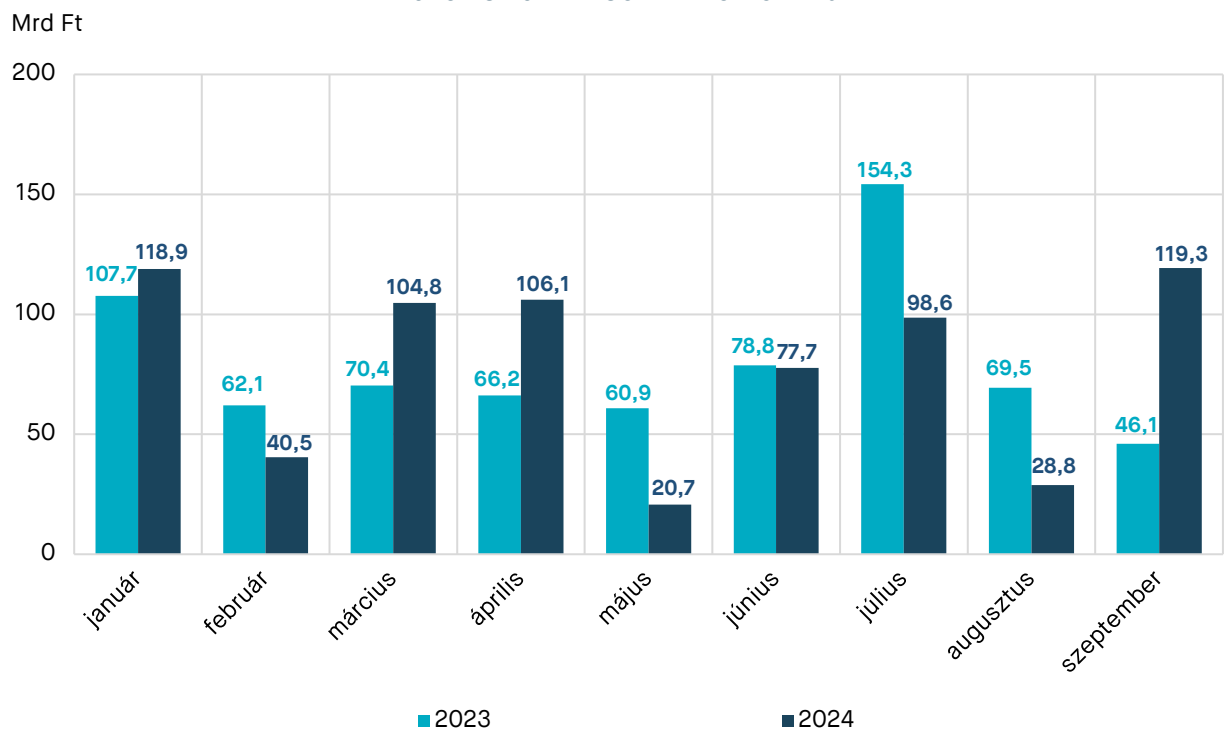
4 hónapban a 2024-es értékek meghaladták az előző éveket, júniusban közel azonos szintet értek el és a többi 4 hónapban alulmaradtak. 2024 első kilenc hónapjára vonatkozó maximum éppen szeptemberben volt mérhető, amikor az árubeszerzési szerződések összértéke több, mint 2 és félszerese lett az előző év azonos időszaki adatának. 2024 első három negyedévi minimuma májusban következett be, amikor mintegy harmadára csökkent a szerződések összértéke 2023-ról 2024-re, és ekkor mutatkozott a legnagyobb eltérés a 2 vizsgált év között.

3. ÁBRA AZ ÁRUBESZERZÉS TÁRGYÚ KÖZBESZERZÉSI SZERZŐDÉSEK SZÁMA (DB) 2023 ÉS 2024 ELSŐ KILENC HÓNAPJÁBAN

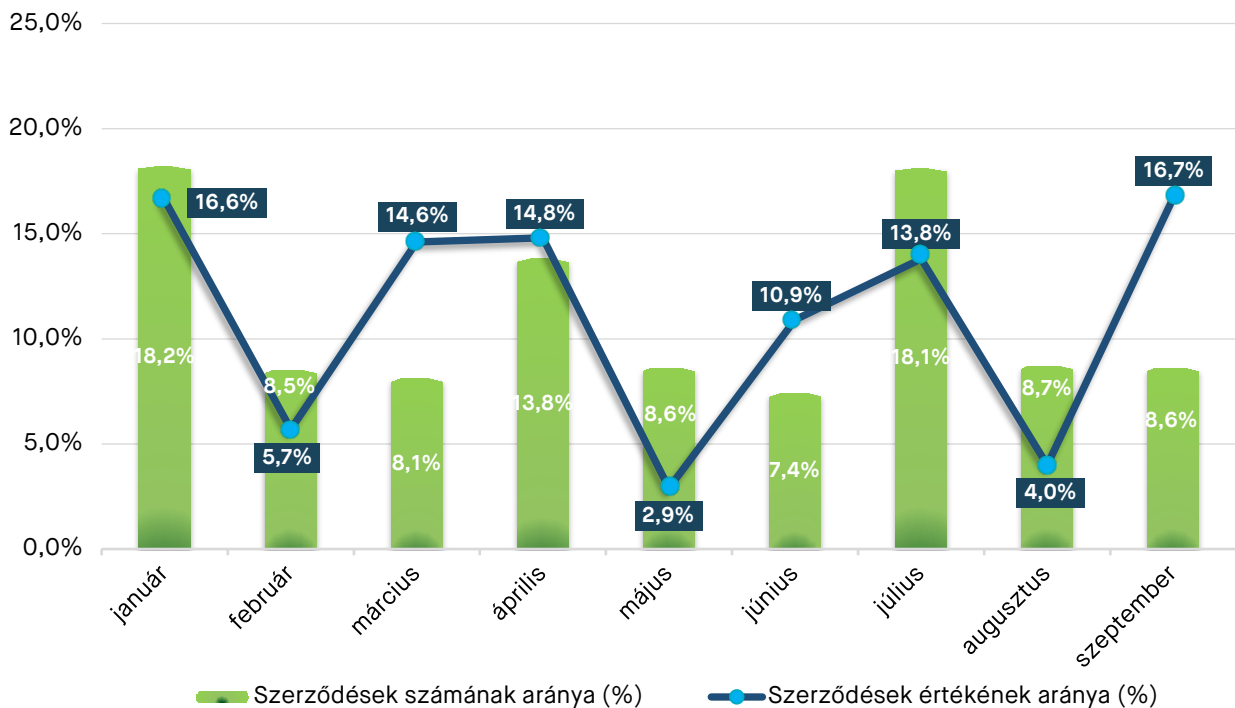
Forrás: Közbeszerzési Hatóság

4. ÁBRA AZ ÁRUBESZERZÉS TÁRGYÚ KÖZBESZERZÉSI SZERZŐDÉSEK ÉRTÉKE (MRD FT) 2023 ÉS 2024 ELSŐ KILENC HÓNAPJÁBAN

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

5. ÁBRA AZ ÁRUBESZERZÉS TÁRGYÚ KÖZBESZERZÉSI SZERZŐDÉSEK SZÁMÁNAK ÉS ÉRTÉKÉNEK MEGOSZLÁSA 2024 I.-III. NEGYEDÉVÉBEN, HAVI BONTÁSBAN

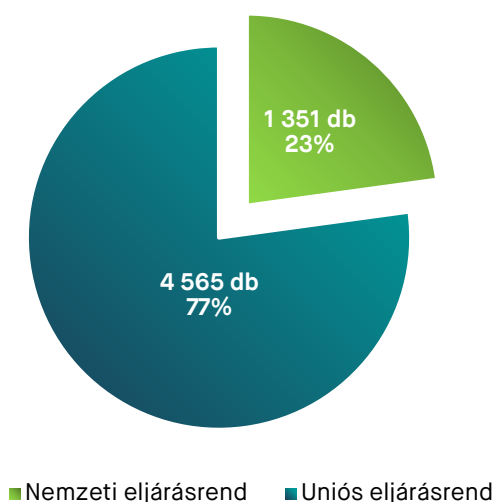

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

2024 I-III. negyedévében, amennyiben az árubeszerzés tárgyú közbeszerzések megoszlását havi bontásban tekintjük (5. ábra) a számarány és az értékarány szempontjából, a II. negyedév bizonyult a leggyengébbnek, mindkét mutatónak ekkor következett be a minimuma. Az árubeszerzés tárgyú közbeszerzések darabszámát illetően a legnagyobb hányad pedig a januári (18,2%) és a júliusi (18,1%) hónapokhoz kapcsolódott, ugyanakkor ezeket a hónapokat leszámítva viszonylag egyenletes eloszlás volt megfigyelhető az árubeszerzések számarányait tekintve az egyes hónapok között. A legnagyobb eltérés az eljárások számarányában több, mint 10 százalékpontot tett ki és január-június között volt megfigyelhető.

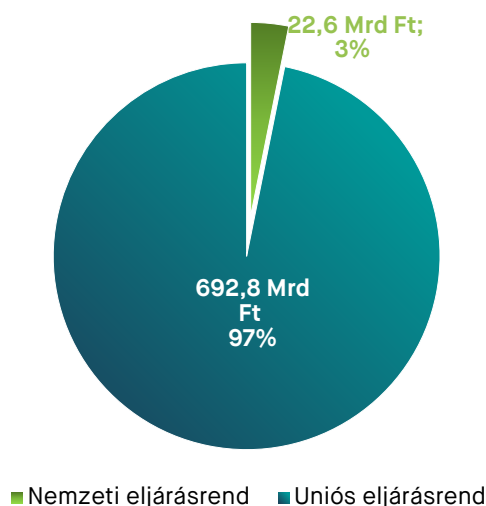
Az 5. ábrán szembevetve, hogy az árubeszerzésekhez kapcsolódó közbeszerzések értékaránya jobban ingadozott 2024 I-III. negyedévében, mint a szerződések számaránya. Az értékarányt tekintve szintén a január hónap bizonyult az egyik jelentősebbnek (16,6%), de a szeptemberi értékarány megelőzte 0,1 százalékponttal. Az árubeszerzésekhez kapcsolódó legalacsonyabb értékhányad pedig a májusi (2,9%) hónaphoz tartozott, ami jelentős mértékben, 13,8 százalékponttal volt kevesebb a legmagasabbnak számító szeptemberi értékarányhoz képest.

6. ÁBRA AZ ÁRUBESZERZÉS TÁRGYÚ KÖZBESZERZÉSI SZERZŐDÉSEK SZÁMÁNAK MEGOSZLÁSA ELJÁRÁSRENDEK SZERINT, 2024 I.-III. NEGYEDÉV

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

7. ÁBRA AZ ÁRUBESZERZÉS TÁRGYÚ KÖZBESZERZÉSI SZERZŐDÉSEK ÉRTÉKÉNEK MEGOSZLÁSA ELJÁRÁSRENDEK SZERINT, 2024 I.-III. NEGYEDÉV

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

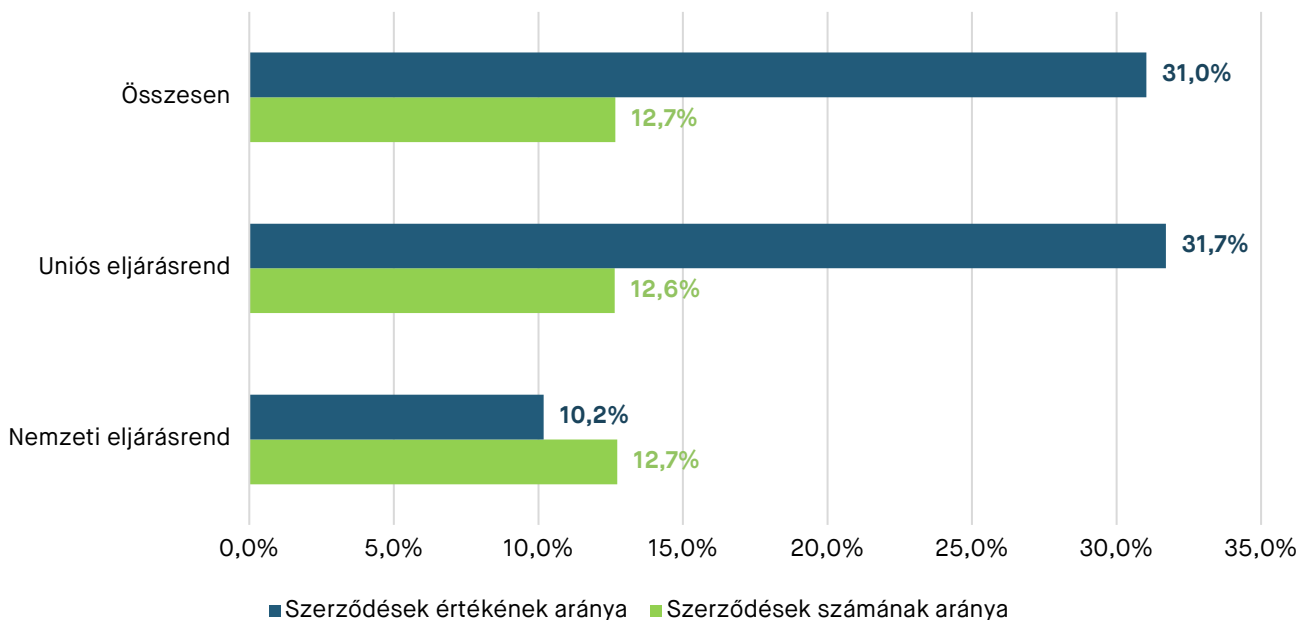
Az árubeszerzés tárgyú közbeszerzési szerződések eljárásrendek szerinti megoszlása alapján megállapítható, hogy a vizsgált időszakban az árubeszerzések túlnyomó többsége, több, mint háromnegyede (77%) a nagyobb értékű közbeszerzéseket magába foglaló uniós eljárásrend alá tartozott, ebből következően a nemzeti eljárásrendű közbeszerzések az árubeszerzéseken belül kevesebb, mint negyedrészt tettek csak ki. Amennyiben a szerződések értékét vesszük alapul, még jobban érvényesül az uniós eljárásrendű szerződések dominanciája

(692,8 Mrd Ft, 96,8%), míg a nemzeti eljárásrendű szerződések értéke 5 százalék alatt maradt (22,6 Mrd Ft, 3,2%). Tehát az árubeszerzésekhez kapcsolódó közbeszerzési szerződések esetén mind a darabszám, mind pedig az érték tekintetében egyértelműen az uniós eljárásrend bizonyult jelentősebbnek 2024 I-III. negyedévében, ami ilyen mértékben általában nem jellemző a közbeszerzések megoszlására vonatkozóan. Európai uniós forrás az árubeszerzésekhez kapcsolódó közbeszerzések közelítőleg nyolcadához tartozott mind

a nemzeti-, mind az uniós eljárásrendben, így az ilyen típusú támogatások közel azonos arányt alkottak az egyes eljárásrendeken belül 2024 I-III. negyedévében a darabszám tekintetében (lásd 8. ábra). Értékalapon viszont jobban eltértek az egyes eljárásrendekhez tartozó arányok, a nemzeti eljárásrendű árubeszerzések csupán mintegy 10 százaléka volt köthető európai uniós finanszírozáshoz, miközben a relatív nagyobb értékű közbeszerzéseket magába foglaló uniós eljárásrendben jóval magasabb, háromszor akkora (31,7%) értékarányt tettek ki az ilyen típusú közbeszerzések.

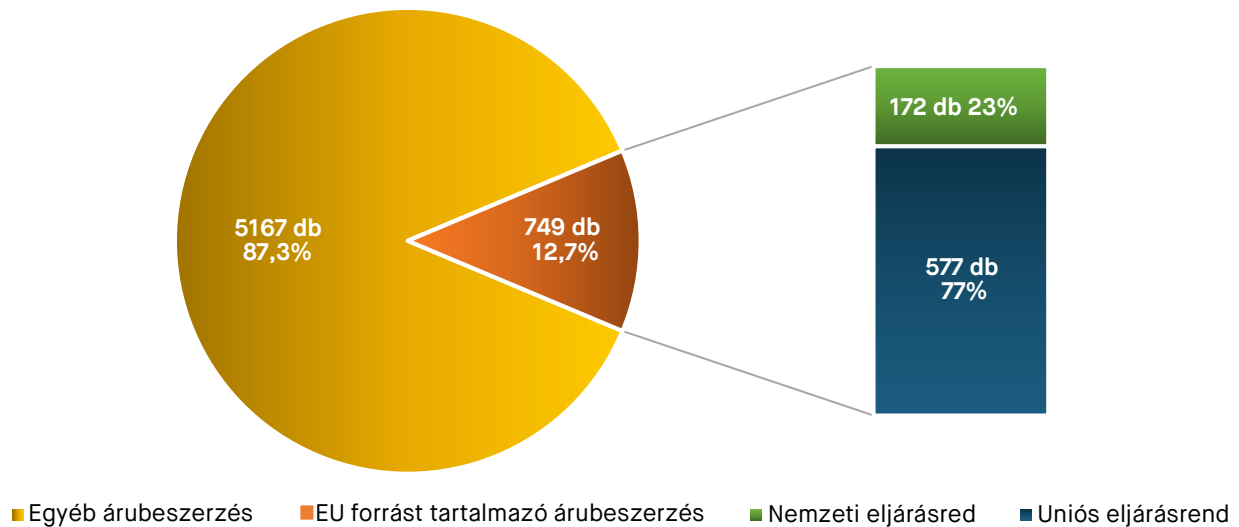
Amennyiben az EU finanszírozást tartalmazó árubeszerzés tárgyú közbeszerzések körében vizsgáljuk az egyes eljárásrendekhez tartozó szerződések arányát, azt kapjuk, hogy darabszám tekintetében ugyanazok az arányok adódnak, mint az összes árubeszerzés esetében, tehát 23%-77% a nemzeti-uniós arány, amint az a 9. ábrán látható is. A 10. ábra az összérték vonatkozásában szemlélteti a megfelelő arányokat, itt szembevetendő, hogy mennyire elhanyagolható a nemzeti eljárásrendű szerződések összértéke (1%), 99 százalékban az uniós eljárásrendhez volt köthető az EU forrást tartalmazó árubeszerzések értéke.

8. ÁBRA EU FORRÁSHOZ KAPCSOLÓDÓ ÁRUBESZERZÉSI SZERZŐDÉSEK SZÁMÁNAK ÉS ÉRTÉKÉNEK ARÁNYA AZ ELJÁRÁSRENDEKEN BELÜL, 2024 I-III. NEGYEDÉVÉBEN

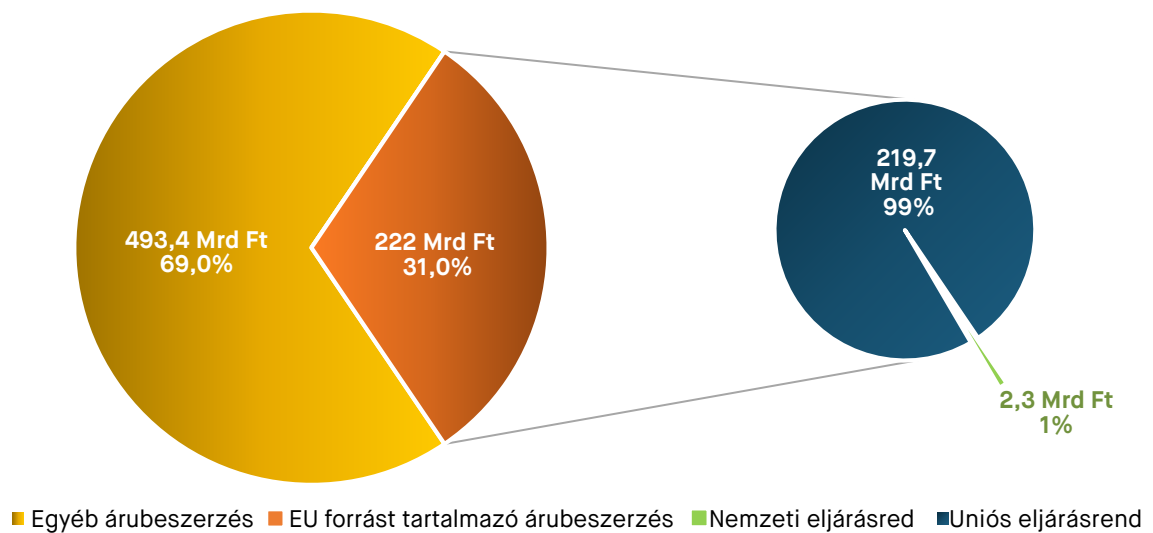
Forrás: Közbeszerzési Hatóság

9. ÁBRA AZ EU FINANSZÍROZÁST TARTALMAZÓ ÁRUBESZERZÉS TÁRGYÚ KÖZBESZERZÉSI SZERZŐDÉSEK SZÁMÁNAK MEGOSZTLÁSA ELJÁRÁSRENDEK SZERINT, 2024 I.-III. NEGYEDÉV

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

10. ÁBRA AZ EU FINANSZÍROZÁST TARTALMAZÓ ÁRUBESZERZÉS TÁRGYÚ KÖZBESZERZÉSI SZERZŐDÉSEK ÉRTÉKÉNEK MEGOSZTLÁSA ELJÁRÁSRENDEK SZERINT, 2024 I.-III. NEGYEDÉV

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

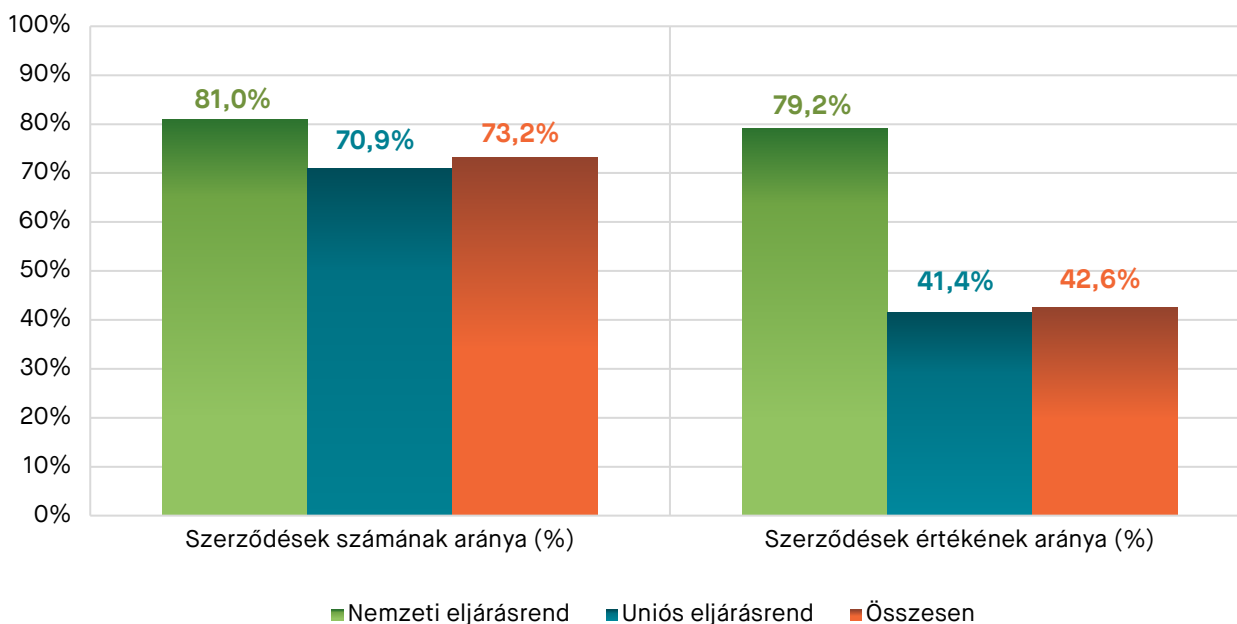
A vizsgált időszakban az árubeszerzés tárgyú közbeszerzések 81 százaléka tartalmazott nyertes kis- és középvállalkozást a nemzeti eljárásrendben, amihez

szintén közel 80%-os értékarány kapcsolódott, így megközelítőleg 100 db nemzeti eljárásrendű árubeszerzésből átlagosan 81 db foglalt magába nyertes kkv-t és

100 forintból 79 került a nyertes kkv-khoz ebben az eljárásrendben. 10 százalékkal kisebb hányad jellemezte 2024 I-III. negyedévében a kkv-k által elnyert uniós eljárásrendű árubeszerzéseket a darabszám tekintetében (70,9%), ami azt jelenti, hogy az uniós eljárásrendű árubeszerzések körében 100 darab szerződésből csak 71

darabot nyertek el a kkv-k, miközben az értékarány itt jóval alacsonyabb szintűnek bizonyult: 41,4%, ami 100 forintból 41 forintot jelentett a kkv-knek. A 11. ábra jól szemlélteti a hazai árubeszerzések esetén a kkv-k által betöltött jelentős szerepet.

11. ÁBRA A NYERTES KKV-T TARTALMAZÓ ÁRUBESZERZÉS TÁRGYÚ KÖZBESZERZÉSI SZERZŐDÉSEK SZÁMÁNAK ÉS ÉRTÉKÉNEK ARÁNYA ELJÁRÁSRENDEK SZERINT, 2024 I.-III. NEGYEDÉV

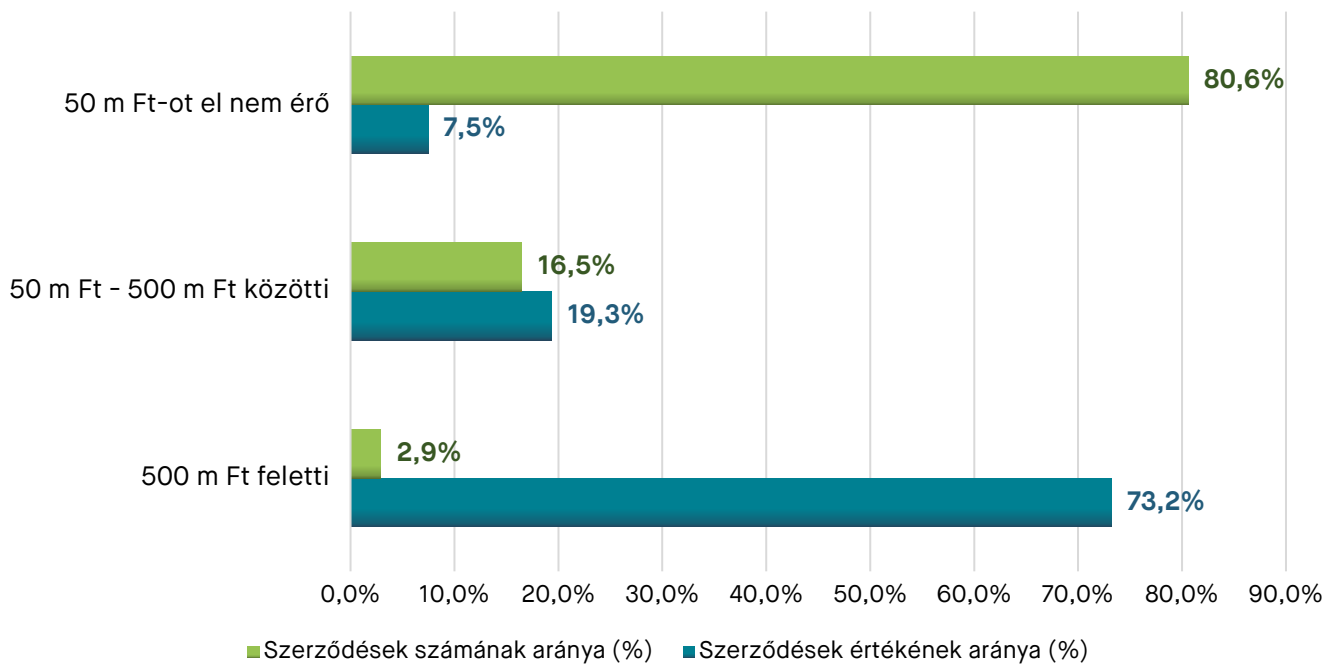

Az árubeszerzésekhez köthető szerződéseket érték kategóriák szerint elemezve megállapítható, hogy 2024 I-III. negyedévében az 50 millió forintnál kisebb összértékű szerződések képezték az összes árubeszerzés tárgyú közbeszerzés több, mint 80 százalékát, ugyanakkor ehhez a kategóriához az összérték csupán 7,5 százaléka kapcsolódott. A középső csoportba, az 50 millió és 500 millió forint közötti összértékű árubeszerzések körébe, az összes árubeszerzés hatoda esett és az összérték közel ötöde tartozott ezekhez a szerződésekhez. Az 500 millió forint feletti érték kategória közbeszerzéseire tartozott a legnagyobb értékű hányad (73,2%), az öss-

zérték közel háromnegyede, de ehhez az árubeszerzési szerződések csupán 3 százaléka kapcsolódott.

2024 I-III. negyedévében tehát az árubeszerzések jellemzően sok, relatív alacsony értékű közbeszerzéshez kötődtek, miközben azért néhány nagy értékű szerződés is lebonyolításra került az árubeszerzéseket illetően. A 12. ábrán látható arányszámok ugyanakkor jól szemléltetik, hogy az árubeszerzések darabszámának és értékének megoszlása tipikusnak mondható az egyes érték kategóriák szerint a vizsgált időszakban.

12. ÁBRA AZ ÁRUBESZERZÉS TÁRGYÚ KÖZBESZERZÉSI SZERZŐDÉSEK SZÁMÁNAK ÉS ÉRTÉKÉNEK ARÁNYAI ÉRTÉKKATEGÓRIÁK SZERINT, 2024 I.-III. NEGYEDÉV

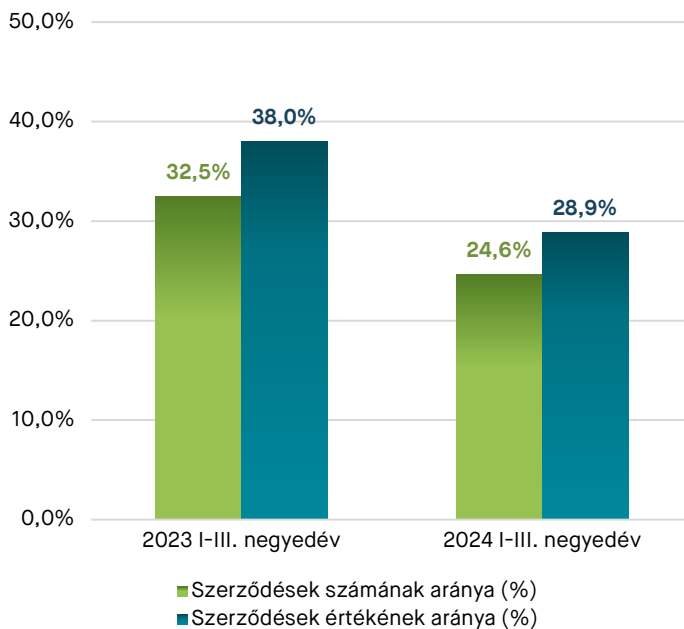
Forrás: Közbeszerzési Hatóság

A közbeszerzési piacon fennálló versenyhelyzet intenzitását mérő mutatók közül az egyik legfontosabb az egyajánlatos közbeszerzések alakulására vonatkozik. Ezt az indikátort az Európai Bizottság által alkalmazott módszertannak megfelelően számoljuk, tehát sem a keretmegállapodás megkötésére irányuló szerződések adatait, sem az eredményes keretmegállapodás alapján lehívott részekhez kapcsolódó szerződések adatait nem vesszük figyelembe.

2024 I-III. negyedévében az előző év azonos időszakához viszonyítva a nemzeti eljárásrendbe eső egy-

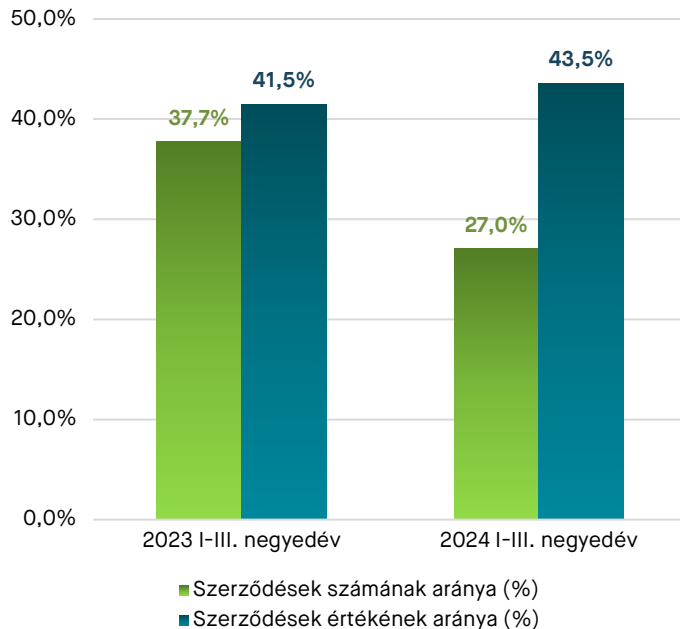
ajánlatos árubeszerzés tárgyú közbeszerzési szerződéseket vizsgálva megállapítható, hogy mind a számarányuk, mind az értékarányuk jelentősen csökkent, az előbbi közel 8 százalékponttal, az utóbbi több, mint 9 százalékponttal. A Bizottság által is vizsgált uniós eljárásrendben megkötött egyajánlatos szerződések számaránya az árubeszerzések esetében 10,7 százalékponttal lett kevesebb, mint 2023 első három negyedévében, az értékarányuk pedig csak nagyon csekély mértékben, 2 százalékponttal emelkedett egy év alatt.

13. ÁBRA AZ EGYAJÁNLTOS ÁRUBESZERZÉS TÁRGYÚ SZERZŐDÉSEK SZÁMÁNAK ÉS ÉRTÉKÉNEK ARÁNYA A NEMZETI ELJÁRÁSRENDEN 2023 ÉS 2024 I-III. NEGYEDÉVÉBEN

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

14. ÁBRA AZ EGYAJÁNLTOS ÁRUBESZERZÉS TÁRGYÚ SZERZŐDÉSEK SZÁMÁNAK ÉS ÉRTÉKÉNEK ARÁNYA AZ UNIÓS ELJÁRÁSRENDEN 2023 ÉS 2024 I-III. NEGYEDÉVÉBEN

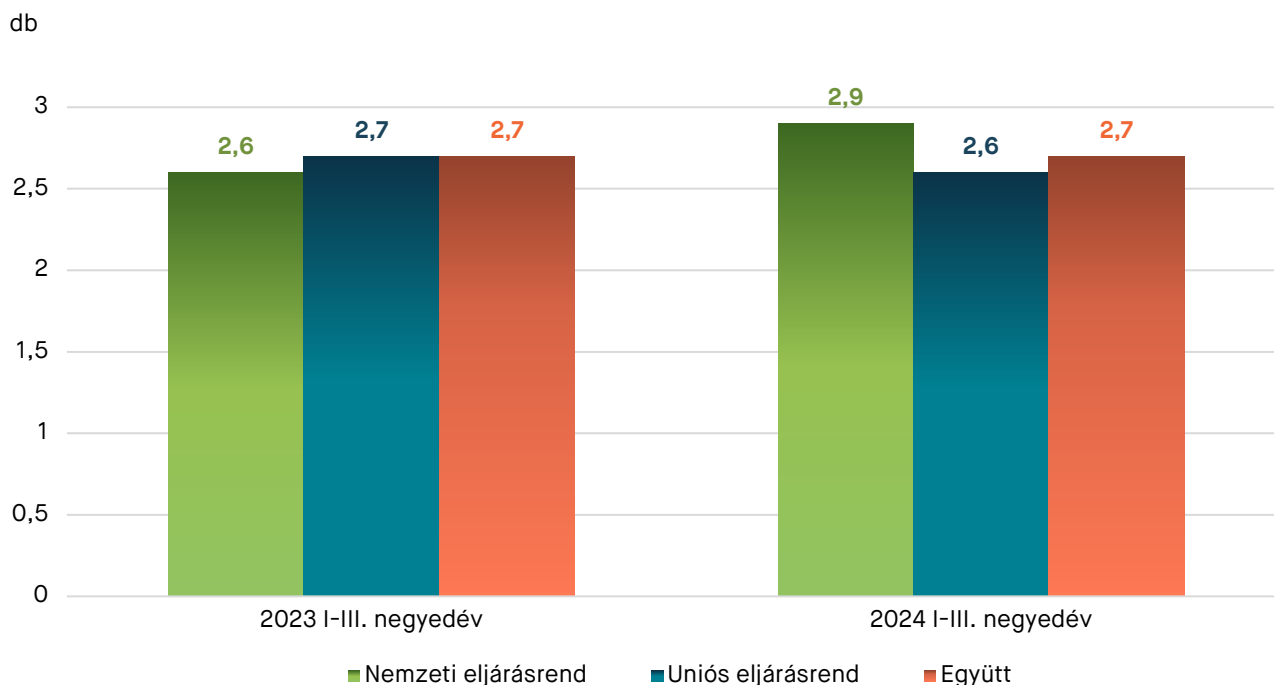

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

Másik fontos mutató a piaci versenyhelyzet vizsgálatában az egy közbeszerzésre jutó ajánlatok átlagos száma. Az árubeszerzések körében 2024 I-III. negyedévében az előző év azonos időszakához viszonyítva az ajánlatok fajlagos száma, azaz az egy szerződésre jutó darabszámuk összességében stagnálást mutatott: 2,7 darab volt a vizsgált időszakban és egy évvel korábban is. A 15. ábra eljárásrendek szerinti bontásban is

szemlélteti az egy árubeszerzési szerződésre jutó ajánlatok számát és látható, hogy mind a nemzeti-, mind az uniós eljárásrendben nagyon hasonlóan alakult az értékük, az előbbiben kissé nőtt, az utóbbi esetben minimális mértékben csökkent, de összességében elmondható, hogy 2024 I-III. negyedévében árubeszerzési szerződésenként átlagosan közel 3 ajánlat érkezett.

15. ÁBRA EGY ÁRUBESZERZÉSI SZERZŐDÉSRE JUTÓ AJÁNLATOK ÁTLAGOS SZÁMA (DB) ELJÁRÁSRENDEK SZERINT 2023 ÉS 2024 I.-III. NEGYEDÉVÉBEN

Forrás: Közbeszerzési Hatóság

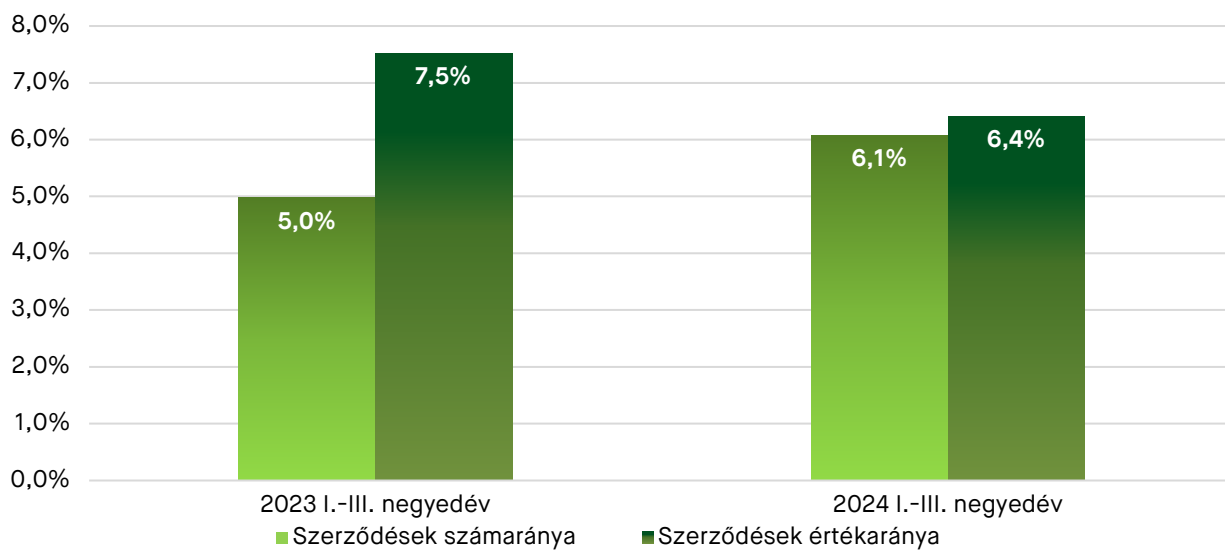
A környezetvédelmi szempontokat tartalmazó közbeszerzések adatainak gyűjtésére a régi hirdetményminták alapján csak a nemzeti eljárásrendben volt lehetőség, miután az uniós értékhatárokat elérő vagy meghaladó értékű eljárásokról nem álltak rendelkezésre az ilyen jellegű információk. A 2023. október végén bevezetett új e-Forms mintákban már elvileg szerepelnek a stratégiai szempontú közbeszerzésekre vonatkozó kérdések, de mivel opcionálisak, a gyakorlat eddig sajnos azt mutatta, hogy ezek szinte teljes mértékben kitöltetlenek maradtak, így továbbra sem lehet megadni ilyen típusú adatokat az uniós eljárásrendű közbeszerzésekre vonatkozóan.

A 16. ábra grafikonja is csak a nemzeti eljárásrendben ábrázolja a 2024 I-III. negyedévében zajlott árubeszerzés tárgyú közbeszerzési szerződések körében a környe-

zetvédelmi (zöld) szempontokat tartalmazó szerződések számának, illetve értékének arányát az előző év azonos időszakához képest. Látható, hogy a szerződések számaránya 1,1 százalékponttal növekedett, míg az értékarányuk ugyanennyivel csökkent egy év alatt. Az összes szerződés körét tekintve viszont közel kétszer akkora mértékben, 2,1 százalékponttal: 17,5 százalékról 19,6 százalékra emelkedett a zöld szempontú közbeszerzések értékaránya, míg a számarányuk stagnálást mutatott.

A szociális szempontoknak az árubeszerzés tárgyú közbeszerzések körében elhanyagolható volt a jelentőségük, csupán egyetlen darab szerződés tartalmazott ilyen jellegű szempontot, védett foglalkoztatók számára fenntartott közbeszerzés címen.

16. ÁBRA A KÖRNYEZETVÉDELMI SZEMPONTOKAT TARTALMAZÓ ÁRUBESZERZÉS TÁRGYÚ SZERZŐDÉSEK SZÁMÁNAK ÉS ÉRTÉKÉNEK ARÁNYA A NEMZETI ELJÁRÁSRENDENBEN, 2023 ÉS 2024 I.-III. NEGYEDÉVÉBEN

Forrás: Közbeszerzési Hatóság